

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Nasjonalt folkehelseinstitutt
Postboks 4404 Nydalen
0403 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

15/4021-

04 .01.2016

Forholdet mellom Påtaleinstruksen og forskrift om melding av unaturlig dødsfall

Vi viser til e-brevet fra Folkehelseinstituttet av 9. november 2015.

Etter Påtaleinstruksen § 7-4 skal politiet innlede etterforskning når et barn under 18 år dør plutselig og uventet, selv om det ikke er grunn til mistanke om straffbart forhold. Etter Påtaleinstruksen § 13-2 skal politiet påse at sakkyndig likundersøkelse foretas når et barn under 18 år dør utenfor helseinstitusjon og dødsårsaken er uviss, med mindre særlige grunner gjør det ubetenkelig å unnlate slik undersøkelse.

Helsepersonell skal hindre at andre får adgang eller kjennskap til opplysninger om folks legems- eller sykdomsforhold eller andre personlige forhold som de får vite om i egenskap av å være helsepersonell. Det følger av helsepersonelloven § 21. Leger har likevel plikt til å underrette politiet når det er grunn til å tro at et dødsfall er unaturlig. Det går fram av helsepersonelloven § 36 tredje ledd og forskrift 21. desember 2000 nr. 1378 om leges melding til politiet om unaturlig dødsfall o.l. § 1 første ledd. I forskriften § 2 utdypes det hva som menes med "unaturlig dødsfall". Etter det sjuende strekpunktet skal for eksempel dødsfall regnes som unaturlige når dødsfallet kan skyldes "ukjent årsak når døden har inntrådt plutselig og uventet", noe som et godt stykke på vei sammenfaller med ordlyden i Påtaleinstruksens § 7-4 sjette ledd.

Ettersom meldeplikten er et unntak fra taushetsplikten, er utgangspunktet at en må være forsiktig med å tolke ordlyden i forskriften utvidende. Systemet i forskriften er likevel slik at

legens plikt er knyttet til dødsfall som for legen framstår som unaturlige. Meldeplikten gjelder i første omgang bare det objektive faktum at legen har grunn til å tro at det foreligger et unaturlig dødsfall. Legen skal ikke selv vurdere om det kan ha skjedd noe straffbart eller ikke – dette er en oppgave for politi og påtalemyndighet. Listen i § 2 er ment å være til hjelp i vurderingen, men den er ikke uttømmende i den forstand at et dødsfall alltid skal anses som naturlig hvis det ikke faller inn under en av kategoriene i listen.

Vi antar at leger svært sjelden vil komme til at det er naturlig at en person under 18 år dør plutselig og uventet. Det vil derfor i praksis være overensstemmelse mellom pliktene i Påtaleinstruksen og forskriften etter helsepersonelloven.

Med vennlig hilsen

Geir Helgeland (e.f.)
avdelingsdirektør

Eldrid Byberg
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi: Helsedirektoratet